

Tarjáni István polgármester a 2011. június 4-i Trianon megemlékezésen elhangzott beszéde.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Kedves Emlékezők!

91 évvel ezelőtt, 1920. június 4-én, a Versailles-i kastély Nagy-Trianon palotájának Cotelle csarnokában, délután fél ötkor, Benárd Ágoston népjóléti és munkaügyi miniszter és Drasche-Lázár Alfréd rendkívüli követ aláírta azt a diktátumot, ami véglegesítette Magyarország megcsonkítását. Az okokat azóta sokan keresték és keresik ma is. Van, aki összeesküvést gyanít, van aki személyesen Clemenceau-t teszi felelőssé. Egyértelmű és pontos választ azonban a mai napig sem sikerült kapnunk, a tragédia hatása máig hat és még sokáig hatni fog. Az én családom is közvetlen kárvallottja Trianonnak, anyai ágon a Csallóközből, apai ágon pedig Losoncról származunk. Még most is több családtagom nyugszik a csonka országon kívül, mint azon belül. Így ezek a sírhelyek a mi családunk Trianoni emlékhelyei. Nálunk a családi emlékezet őrizte meg, hogy Losoncot 1919 tavaszán visszafoglaltuk, hogy 1938-ban Komáromban a Szent András templomba menekült a magyar tárgyaló küldöttséget éltető tömeg a kardlappal azt oszlató karhatalom elől. Végül pedig 1949-ben azt a csúfságot kellett elszenvedniük, hogy az akkori magyar kormány egyetértésével, lakosságcsere címén, üldözzék el őket szülőföldjükről. Hogy én most itt lehetek, annak is köszönhető, hogy az a vagon akkor itt, a torbágyi állomáson állt meg.

Tisztelt emlékezők!

Az elmúlt rendszerben Trianonról, az elcsatolt területeken élőkről, hivatalosan nem esett szó, 1990-től azonban a nem-szocialista kormányok idején megindult az újraértékelés és a cselekvés könyvek, újságcikkek, filmek riportok készültek, iskolák egyetemek nyíltak a magyarok lakta területeken. Az uniós csatlakozást követően észak és kelet felé már ellenőrzés és vámvizsgálat nélkül kelhetünk át a határokon. A 40 évnyi károkozását, azonban 20 év alatt nem lehetett felszámolni.

Egy nem régen készült felmérés szerint a felnőtt magyar lakosság kevesebb, mint egy harmada ismeri az aláírás idejét és a terület vesztés mértékét. A negyven év alatti korosztály esetében az arány még rosszabb hiszen csak minden negyedik megkérdezett tudja a választ. Itt nálunk, Biatorbágyon sem jobb a helyzet, nem voltak 20-nál többen kíváncsiak a Délvidéki Magyarok színházának az előadására, ami az 1941-es visszacsatolás idején játszódik és akár a Nemzeti Színházban is megállta volna a helyét.

A jelenlegi határainkon belül magyarnak lenni, annak maradni nem túl nagy feladat, ugyanez az elcsatolt területeken mindennapi küzdelmet és folyamatos megaláztatottságot jelent. Gondoljunk csak a hírekből is ismert esetekre, Malina Hedvigre, akit azért bántalmaztak, mert magyarul beszélt az utcán, vagy a délvidéki fiúk esetére, akik összetűztek egy szerb drogkereskedővel és szigorúbb büntetést kaptak, mint Hágában a háborús bűnösök, vagy az Erdélyben bozgornak/hazátlannak csúfolt székelyre, akit Magyarországon románoknak neveznek. Erre válaszolt cselekvéssel az elmúlt évben az újjászületés kormánya a kettős állampolgárságról szóló törvénnyel, majd június 4-ét a nemzeti összetartozás napjává nyilvánította.

Engedjék meg, hogy egy mondatot idézzek ebből a törvényből.

„a több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek, melynek államhatárok feletti összetartozása valóság, s egyúttal a magyarok személyes és közösségi önazonosságának meghatározó eleme”.

A mi közös cselekvésünk itt Biatorbágyon ez a szobor, ami sok nehézséget, ellenérzést és ellenállást legyőzve ma mégis méltó helyére kerül. A Nagy Tibor kezdeményezésére, adakozásból elkészült mű először családi házában kertjében került felállításra, mivel az akkori képviselő testület nem tudott megegyezni a Trianon emlékmű ügyében, Tibor ebbe nem nyugodott bele és saját kertjét ajánlotta fel, hogy a szobornak helye legyen Biatorbágyon. Két év száműzetést követően kerül most közterületre az emlékmű és hozhat megnyugvást mindenkinek, támogatóknak és ellenzőnek egyaránt. A kettős

állampolgárságról szóló törvény, a nemzeti összetartozás napja és itt helyben ez a végre méltó helyre került emlékmű a búsulás, a kesergés helyett a cselekvést mutatja. Én is ebben látom a jövőt, a továbbiakban is kérem mindenkitől, hogy a maga módján ereje tehetsége szerint tegyen azért, hogy amit 1920-ban elszakítottak tőlünk azt kössük össze ismét, amíg lehetséges. Köszönjük Tibor.

Köszönöm, hogy meghallgattak.